

[Helge Larsen.]

mindst da denne amerikanske adgang til toldlettelser vel særlig er tænkt med henblik på markedsdannelserne i Europa. Jo friere de højt industrialiserede lande fører deres handelspolitik, jo bedre bliver også mulighederne for at hjælpe udviklingslandene frem. Vi kan gøre meget for bistand til u-landene gennem hjælp til oplæring og uddannelse — jeg har med interesse bemærket de nye planer, som den høje regering arbejder med netop på dette punkt i disse uger — og vi har en pligt til at gøre det, hvad der også synes at være stor forståelse for; men lad os ikke glemme, at denne bistand først rigtig kan nytte, når vi også er rede til at købe u-landenes produkter. Det er ikke bare deres egen produktion, der skal hjælpes frem; de skal også drages stærkere ind i verdenshandelen.

De bemærkninger, den højtærede statsminister gjorde i sin åbningstale om udenrigspolitikken, kan mit parti tiltræde, og jeg skal ikke gøre mange bemærkninger derom i dag, idet jeg går ud fra, at vi senere får lejlighed til at drøfte udenrigspolitiske spørgsmål mere indgående.

Jeg vil dog gerne understrege, hvad der blev sagt i åbningstalen om atomvåbnene. Det er klart sagt, at regeringen ikke påtænker at placere atomammunition på dansk område, og i den udstrækning, regeringen i øvrigt kan øve indflydelse på disse forhold, beder jeg den — hvad jeg i øvrigt er sikker på at den vil — bidrage til, at der nås frem til en aftale om stop for forsøg med kernevåben, og at der ikke sker nogen spredning af atomvåbnene, men at man i stedet kommer i gang med til en begyndelse begrænsede nedrustningsforanstaltninger som led i et arbejde for at genopbygge tilliden mellem nationerne og dermed bidrage til en begyndende international afspænding.

Det samme vil efter min vurdering ske, hvis man kan finde en afbalancering af vests og østs sikkerhedsinteresser i Europa og derunder en ordening, der sikrer Vestberlins befolkning demokratiske frihedsrettigheder og fri, uhindret forbindelsesvej til vesten. Den opretholdt løbende kontakt mellem USA og Sovjetunionen er et af lyspunkterne i denne sag.

Man oplever somme tider, at et ord kan blive i den grad møde, at det bruges både i tide og utide. Det gælder — forekommer det mig — ordet strukturrationalisering i landbruget; modeordet fremfor noget, vel navnlig når ikke-landmænd drøfter landbrugsproblemer.

Nu er rationalisering jo aldeles ikke noget ukendt i landbruget. Landbruget var vist det erhverv herhjemme, der først for alvor rationaliserede og mekaniserede, og havde det ikke gjort det, ville det ikke have kunnet klare de senere års lave priser så godt, som det er sket. Jeg lagde for nylig mærke til, at man i mejeribrugs- og slagterikredse også var stærkt inde på tanken om en endnu videregående rationalisering, og at den højtærede landbrugsminister gav tilsagn om velvillig indstilling heroverfor fra den høje regerings side efter den 1. april 1963. Strukturrationaliseringen er jo i fuld udvikling, hjulpet frem af adgangen til at supplere for små brug op og af den friere adgang til at sammenlægge og nedlægge for små brug og også hjulpet frem af byerhvervenes behov for arbejdskraft, et behov, der i vid udstrækning dækkes af landbrugsmedhjælperes overgang til byerne og af selvstændige landboeres arbejde i industrien. Vi, der lever i udprægede landbrugsområder, forbavses og ængstes måske endog somme tider over den voldsomme udvikling, der er i gang. Vi tror ikke, at det er rigtigt at forcere den yderligere frem. Der sker i dag så store omvæltninger i livs- og produktionsformer i landbruget, at vi har svært ved at se, at det bør forceres yderligere frem. Vi ved nemlig ikke, hvordan landbrugets produktionsvilkår vil være om få år. Vi ved ikke, om industrien stadig vil kunne beskæftige manden, der også passer et mindre landbrug, eller om han igen alene må leve af landbrugservhvervet. Derimod ved vi, at dansk økonomi nok mange år endnu vil være afhængig af den nettoindtjening af valuta, som landbruget præsterer, og denne nettoindtægt skyldes vel for en væsentlig del den forædlede landbrugsproduktion, som familiebruget særlig leverer.

Det er på denne baggrund, at jeg tror man skal være varsom med at kræve strukturrationaliseringen forceret yderligere frem. Den er i mange tilfælde påkrævet, men den